

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 54
від 03 лютого 2021 року

**Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо функціонування національної системи кваліфікацій”
(реєстр. № 4147 від 23.09.2020)**

Головним комітетом з опрацювання законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Законопроект надіслано Комітету з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. для розгляду в установленому порядку.

Авторами зазначається, що проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій” (реєстр. № 4147 від 23.09.2020) має за мету стимулювання розвитку національної системи кваліфікацій, тому пропонується внесення низки змін до Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП), законів України “Про оплату праці”, “Про освіту”, “Про зайнятість населення”.

Законопроект покликаний задовольнити потреби законодавчого врегулювання питань формування, оцінювання та присвоєння професійних кваліфікацій, відносин між умовами праці та професійною кваліфікацією людини, окремих питань розроблення та введення в дію професійних стандартів, формування реєстру професій, діяльності рад з розвитку професійних кваліфікацій, а також врегулювання пов’язаних із цим окремих положень законодавства щодо колегіального органу у сфері кваліфікацій (Національне агентство кваліфікацій).

Головне науково-експертне управління, розглянувши законопроект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту деякі зауваження та пропозиції.

Оскільки законопроектом пропонується розкрити зміст таких термінів як “професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація)”, “часткова професійна кваліфікація”, “професійний стандарт” шляхом внесення відповідних змін до Кодексу законів про працю України та Закону України “Про

освіту”, ГНЕУ вважає доцільним уникнути такого дублювання в обох нормативно-правових актах і пропонує обмежитись лише внесенням змін до Закону України “Про освіту”.

На думку ГНЕУ, ототожнення поняття “професія” з поняттям “вид занять” є дискусійним, оскільки, наприклад, поняття “зайняття підприємницькою діяльністю” є більш ширшим, ніж здійснення певної діяльності за конкретною професією. Також зазначено, що застосування терміну “трудова функція” у понятті “професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація)” вимагає законодавчого визначення.

ГНЕУ звертає увагу на те, що зміст запропонованих доповнень до ч. 2 ст. 21 КЗпП щодо врахування при реалізації працівником своєї здібності до продуктивної і творчої праці, наявної у нього повної або часткової професійної кваліфікації, дублюється у новій ч. 4, якою доповнюється ця стаття, згідно з якою при укладенні трудового договору до уваги береться, зокрема, повна або часткова професійна кваліфікація, якою володіє особа.

ГНЕУ вважає доцільнішим зосередити визначення повноважень Національного агентства кваліфікацій у ст. 38 “Національне агентство кваліфікацій” Закону України “Про освіту”, перенісши до цієї статті відповідні положення із нових ст. 4¹ та 4² КЗпП, зазначивши при цьому, що виключення із компетенції Національного агентства кваліфікацій (зміни до ст. 38 Закону України “Про освіту”) деяких повноважень (зокрема, щодо: забезпечення взаємодії, координації та підвищення ефективності діяльності заінтересованих сторін у сфері кваліфікацій; супроводження запровадження Національної рамки кваліфікацій; координації оцінювання ефективності державної політики у сфері кваліфікацій; здійснення супроводу інформаційного забезпечення Національної рамки кваліфікацій) потребують додаткового обґрунтування. Адже здійснення відповідних повноважень не перекладається на інших суб’єктів, у зв’язку з чим у регулюванні відповідних відносин з’являється прогалина.

Головним Комітетом з розгляду законопроекту, **Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів**, яким було розглянуто цей законопроект, зареєстровано постанову Верховної Ради України, якою пропонується **доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень і пропозицій суб’єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.**

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом зазначає, що проект Закону за своєю метою не суперечить міжнародно-правовим зобов’язанням України.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України загалом підтримує ідею вдосконалення системи професійних стандартів, яка здатна забезпечити належний рівень підготовки спеціалістів та підвищити їх конкурентоспроможність на ринку праці, висловлює щодо змісту законопроекту такі зауваження та пропозиції.

У тексті законопроекту не визначено термін “роботи, які не потребують наявності у особи повних або часткових професійних кваліфікацій”, вимоги до таких робіт та процедуру застосування цих норм на практиці.

Включення норм до Кодексу законів про працю України щодо запровадження “Реєстру видів занять (професій) та кваліфікацій” та додаткового “Переліку робіт, які не потребують наявності у особи повних або часткових професійних кваліфікацій” може призвести до неузгодженості цих реєстрів між собою та незрозумілості їхнього практичного застосування всіма заінтересованими сторонами.

Мінекономрозвитку також пропонує статтю 4¹ законопроекту викласти в іншій редакції, яка наводиться у його листі.

Також висловлюється застереження щодо затвердження професійних стандартів.

На думку Мінекономрозвитку, для встановлення на загальнодержавному рівні єдиних вимог до розроблення, затвердження, введення в дію та перегляду професійних стандартів, а також зрозумілості їхнього застосування кожним суб'єктом господарювання та працівником, затверджувати професійні стандарти має центральний орган виконавчої влади до повноважень якого належить формування державної політики у сфері праці, трудових відносин та зайнятості населення. У зв'язку з цим пропонується ст. 4² викласти в іншій редакції.

Мінекономрозвитку пропонує запропонований у законопроекті механізм врегулювання порядку присвоєння професійних кваліфікацій (повних та часткових), визнання результатів неформального та інформального навчання, відкоригувати таким чином. Абзац вісімнадцятий пункту 2 частини третьої розділу 1 законопроекту виключити, а абзац четвертий пункту 4 частини третьої розділу 1 законопроекту викласти в такій редакції:

“2) частину шосту статті 34 викласти у такій редакції:

Порядок присвоєння професійних кваліфікацій (повних та часткових), визнання результатів неформального та інформального навчання визначається Кабінетом Міністрів України”.

Разом з тим, зазначається, що з метою правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних із створенням, функціонуванням, розвитком та ефективним інституційним забезпеченням необхідно сформувати єдину, цілісну та гнучку Національну систему кваліфікацій в Україні.

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції надало зауваження та пропозиції до законопроекту.

Назва статті 41 “Вид занять (професія), кваліфікація, класифікатор професій”, якою запропоновано доповнити Кодекс законів про працю України потребує узгодження з її змістом, оскільки в самій статті не згадується поняття “класифікатор професій”, натомість ідеться про «реєстр видів занять (професій) та кваліфікацій”.

На думку МОН потребують уточнення та узгодження по тексту терміни “вид занять (професія)”, “трудова функція”, “професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація)” та “часткова професійна кваліфікація”. Також необхідним є уточнення тлумачення про перелік робіт, які не потребують наявності в особи повних або часткових кваліфікацій.

Національна академія педагогічних наук України надала свої пропозиції до законопроекту щодо уточнення механізму формування Національного

агентства кваліфікацій щодо статусу об'єднань роботодавців; уточнення поняття “професія”, “Вид занять (професія)”, кваліфікація, класифікатор професій та ін.

Національне агентство кваліфікацій (далі – НАК) підтримує даний законопроект із врахуванням викладених пропозицій. Зокрема, НАК пропонує узгодити назву та зміст статті 4¹. Для більш комплексного підходу до функціонування Національної системи кваліфікацій, Національне агентство кваліфікацій пропонує внести до законопроекту додаткові зміни.

Крім того НАК вважає, що законопроект потрібно доповнити положеннями про розроблення та затвердження галузевих рамок кваліфікацій.

Федерація роботодавців України позитивно оцінює законопроект, проте пропонує додатково внести зміни до статей законів України “Про зайнятість населення” та “Про професійний розвиток працівників”, які не зазначені в законопроекті. ФРУ сподівається на прийняття цього Закону із врахуванням пропозицій.

На засіданні підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти 18 січня 2021 року було прийнято рішення щодо вищезазначеного законопроекту – визначитися шляхом голосування народними депутатами України на засіданні Комітету.

Враховуючи вищезазначене при обговоренні вказаного питання, **Комітет Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій вирішив:**

1. Підтримати в межах компетенції проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій” (реєстр. № 4147 від 23.09.2020), внесений народними депутатами України Коваль О. В., Третяковою Г.М., Колебошиним С.В., Бабаком С.В.

2. Рішення Комітету надіслати до Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Голова Комітету

С.В. Бабак